

Östersundom-toimikunta

Vuorovaikutus yleiskaavaehdotuksen valmistelun aikana

Östersundomin yhteinen yleiskaava / 27.10.2014

Interaktion under förberedelserna av generalplanförslaget

Gemensam generalplan för Östersundom / 27.10.2014

© Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto 2014

Kuvat KSV, ellei toisin mainita.

Östersundomin yhteinen yleiskaava

Vuorovaikutus yleiskaavaehdotuksen valmistelun aikana

27.10.2014

Gemensam generalplan för Östersundom

Interaktion under förberedelserna av generalplanförslaget

27.10.2014

Sisältö

Johdanto / Inledning	5
Vuorovaikutus.....	6
Mielipiteet ja vastineet.....	8

Johdanto / Inledning

Tähän raporttiin on koottu yleiskaavaehdotuksen valmistelun aikana käyty vuorovaikutus. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja yleiskaavaluonnosta koskevat mielipiteet ja kannanotot sekä niihin annetut vastineet on koottu erilliseen 9.2.2012 päivättyyn raporttiin, joka on käsitelty keväällä 2012. Tämä raportti kuvaa siis kevään 2012 jälkeen käytyä vuorovaikutusta. Verkossa tapahtunut viestintää on kuitenkin kuvattu kokonaisuutena siitä alkaen, kun www.yhteinenostersundom.fi -verkkosivut avattiin huhtikuussa 2011.

Kaavaehdotuksen valmistelu on tapahtunut vuorovaikutuksessa viranomaisten ja muiden tahojen kanssa. Maanomistaja- ja muita sidosryhmätaapaamisia on ollut useita. Suunnittelun etenemistä on esitelty monissa tilaisuuksissa ja Östersundomin kaavoitukselta on käyty keskustelua internetissä. Tämän raportin aineiston lisäksi suunniteluun on sisältynyt runsaasti dialogia kaavan valmistelijoiden ja osallisten kesken. Monet maanomistajat ovat tuoneet esille omia näkemyksiään maidensa kehittämisestä uudessa yleiskaavassa. Palautte on ollut tervetullutta ja edistänyt kaavan valmistelua.

Interaktion som har pågått under förberedelserna för generalplanförslaget har samlats i denna rapport. Åsikter och ställningstaganden samt gemensamt till dem gällande deltagar- och bedömningsplaneringen och generalplansutkastet finns samlade i en 9.2.2012 daterad rapport, som har behandlats våren 2012. Denna rapport beskriver således interaktion som har idkats efter våren 2012. Kommunikation som har skett på nätet har dock beskrivits i sin helhet ända sedan nätsidorna www.yhteinenostersundom.fi öppnades i april 2011.

Förberedelsen för planförslaget har skett i interaktion mellan myndigheterna och övriga instanser. Flera möten har hållits bland markägare och andra intressgrupper. Planeringens framåtskridande har presenterats vid flera evenemang och en diskussion om planeringen av Östersundom har förts på nätet. Utöver rapportens material har planeringen inneburit en hel del direkt dialog mellan dem som berett planen och de berörda parterna. Många markägare har lyft fram sina synpunkter om utvecklingen av sina marker i den nya generalplanen. Feedbacken har varit välkommen och den har främjat förberedelserna för planen.

Vuorovaikutus

Viranomaisyhteistyö

Östersundomin yhteisen yleiskaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa on tehty viranomaisyhteistyötä Helsingin kaupungin kanslian (ent. Taske), rakennusviraston (HKR), kiinteistöviraston, geoteknisen osaston, rakennusvalvontaviraston, ympäristökeskuksen, sosiaali- ja terveysviraston, opetusviraston, liikuntaviraston ja kirjaston kanssa. Lisäksi viranomaisyhteistyötä on tehty Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) ja Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) kanssa sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY), ympäristöministeriön ja Metsähallituksen kanssa.

Östersundom-projekti järjesti Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston auditoriossa 30.5.2012 julkisia palveluja tuottavien hallintokuntien yhteisen tiedotus- ja keskustelutilaisuuden.

Viestintä ja vuorovaikutus verkossa

Kuntien yhteisen yleiskaavan verkkosivut avattiin 19.4.2011 osoitteessa www.yhteinenostersundom.fi. Sivuston tavoitteena on ollut koota kuntien yhteiseen yleiskaavaan ja sen käsittelyyn liittyvät tiedot sekä avata kävijälle mahdollisuus keskustella yleiskaavasta ja sitä kautta osallistua suunnitteluun. Suunnittelijat ovat saaneet sivuston kautta kunta-laisten näkemyksiä yleiskaavaan liittyvistä aiheista.

Yhteinen Östersundom -sivustolla on julkaistu Östersundom-toimikunnan päätösasiakirjat sekä hankkeen aineistot niiden valmistuttua. Ajankohtaista-utisissa on seurattu suunnitteluun liittyviä aiheita.

Reilun kolmen vuoden aikana (19.4.2011-15.9.2014) sivustolla on ollut lähes 25

000 käyttäjää. Eri sivuja on katseltu yhteensä yli 160 000 kertaa. Sivuilla on julkaistu yli viisikymmentä ajankohtaista-artikkelia ja sinne on jätetty yli 500 kommenttia. Suunnittelijat ovat seuranneet keskustelua ja vastanneet kysymyksiin tarvittaessa. Hankkeen toimijat ovat kommentoineet keskusteluja noin 40 kertaa.

Vuonna 2011 kaavaluonnosta edeltävässä vaiheessa sivuilla avattiin teemakeskustelut, jotka ovat olleet hankkeen aiheistojen lisäksi suosituimpia sisältöjä. Katselluimmat sisällöt:

1. Mitä mieltä olet Östersundomin suunnitelmista? - 7 825 katselukertaa, 184 kommenttia
2. Vaihtoehdot vertailussa - 7 186 katselukertaa, 44 kommenttia
3. Metro raideliikennetarkaisuna - 5 754 katselukertaa, 74 kommenttia
4. Tiivistä kaupunkiasumista pientaloissa - 5 230 katselukertaa, 38 kommenttia
5. Luonto ja kaupunki yhdessä - 4072 katselukertaa, 22 kommenttia

Näiden lisäksi eniten kommentteja ovat keränneet seuraavat sisällöt:

1. Östersundomin maamassojen hallintaa ennakoidaan (30.11.2012), 29 kommenttia
2. Östersundom saa energiaa aurinkosta (2.10.2013), 13 kommenttia
3. Östersundomin uusiutuvan energian ratkaisuja pohditaan työpajoissa (25.10.2012), 12 kommenttia
4. Suunnittelijat tutustuivat kevääseen Östersundomiin (20.5.2011), 9 kommenttia
5. Östersundomin yleiskaavan luontovaikutusten arviointia sparrattiin työpajassa (21.10.2013), 8 kommenttia

Östersundomin yhteisen yleiskaavan kuulumisia voi seurata myös uutiskirjeen kautta. Sen on tilannut sähköpostiinsa yli 540 aiheesta kiinnostunutta.

Hankkeeseen liittyviä uutisia on julkaistu myös Uutta Helsinkiä -sivustolla (www.uuttahelsinki.fi), joka on suunnattu erityisesti tuleville asukkaille rakentamisvaiheessa.

Keskustelu Yhteinen Östersundom -verkkosivuilla

Yhteinen Östersundom -sivuilla on käyty keskustelua eri teemoista. Keskeisimmät teemat liittyvät seuraaviin aiheisiin:

1. Nimistöasiat
2. Maamassa-asiat
3. Luontokysymykset
4. Rakentamisalueet
5. Liikennekysymykset (mm. pikaraitiotie, metro)

Tammikuun alussa 2013 käytiin paljon keskustelua maamassa-asiasta, kun massojenhallintaohjelma julkaistiin internetissä. Etenkin Landbon alueella asia herätti vastustusta. Maamaasoihin sekä Östersundomin suunnittelutilanteeseen liittyen Landbon omakotiyhdistys ry kutsui asiantuntijoita Östersundom-projektista sekä kiinteistövirastosta kevätkokoukseensa 19.3.2013.

Nimistökeskustelu liittyi lähinnä Östersundomin nimeen, josta oltiin pääasiassa sitä mieltä, että suomenkielinen Itäsalmi -nimi olisi parempi vaihtoehto kuin Östersundom.

Luontokysymykset koettiin tärkeiksi. Monen keskustelijan mielestä luonnonläheisyys tulisi säilyttää. Toisaalta rakentamistakin kannatettiin ja hieman jopa ihmeteltiin aikataulun viivästymistä ja suunnitel-

mien siirtymistä sekä hidastumista. Moni koki saaneensa liian vähän informaatiota tilanteen edistymisestä sekä päätöksen teon vaiheista.

Liikenne ratkaisuihin kannatettiin sekä metroa ja pikaraitiotietä. Metron linjauksenvaihtoehtoista ja aikataulusta oltiin myös kiinnostuneita.

Syksyllä 2013 Östersundomiin pystytettiin auringonsäteilyn mittausasema ja tämän jälkeen aihe herätti jonkin verran keskustelua uusiutuviin luonnonvaroihin ja cleantechistä. Osa keskustelijoista oli sitä mieltä, että aurinkoenergiasta ei Suomessa ole juuri mitään hyötyä ja mikään kestävä energia muoto ei yksistään riitä. Silti kannustettiin kokeilemaan ja tutkimaan uusia energia ratkaisuja alueella.

Myös Helsingin yleiskaavan internet-sivuilla (www.yleiskaava.fi) on muutama keskustelu Östersundomin rakentamisen aikatauluun sekä Natura-asioihin liittyen.

Helsinki 2050 -karttakyselyn ehdotukset ja mielipiteet

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto teetti Helsingin yleiskaavatyön pohjaksi vuoden 2013 lopulla Helsinki 2050 -karttakyselyn. Karttakyselyn avulla kartoitetaan kaupunkilaisten näkemyksiä siitä, millainen olisi hyvä Helsinki vuonna 2050. Kartalle voi merkitä esim. paikkoja, jonne voi rakentaa asuntoja, minne kävään parempia kulkuyhteyksiä, missä on kohennusta kaipaavaa kaupunkitilaa tai missä sijaitsevat tärkeät virkistysalueet. Karttamerkintöjä kertyi noin 33 000 eri puolille Helsinkiä. Östersundomin alueelta saatiin suhteellisen paljon vastauksia.

Karttakysely on julkaistu osoitteessa

<http://helsinki.asiatkartalle.fi>. Teknisen toteutuksesta on vastannut Mapita Oy. Aineisto on julkaistu avoimena datana, jolloin kaikki kiinnostuneet voivat analysoida sitä. Tuloksiin voi tutustua myös yleiskaavan verkkosivuilla: www.yleiskaava.fi/2014/kaupunkilaiset-loysivat-helsingista-tuhansia-rakentamispaikkoja/.

Kaupunkisuunnittelumessut 9.-13.4.2013

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto järjesti info- ja näyttelytila Laiturilla 9.-13.4.2013 kaupunkisuunnittelumessut, jossa myös Östersundom oli esillä. Ihmiset saivat tulla tutustumaan Helsingin suunnitelmiin ja keskustelemaan kaavoittajien kanssa. Yhdessä kaupunkisuunnittelumessujen alueteemailla aiheena olivat Itä-Helsingin puhuttavimmat suunnitelmat ja keskustelua käytiin eri kaupunginosien ajankohtaisista suunnitelmista.

Luontovaikutusten arviointiin liittyvä työpaja 11.10.2013

Östersundom-projekti järjesti info- ja näyttelytila Laiturilla Östersundomin yhteisen yleiskaavan luontovaikutusten arviointiin liittyvän työpajan. Mukaan kutsuttiin asiantuntijoita luontojärjestöistä, Helsingin yliopistosta, Metsähallituksesta sekä Helsingin kaupungin rakennusvirastosta. Työpajan tuloksena saatiin luontovaikutusten arvioinnin tekijöiden käyttöön erilaisia näkemyksiä muun muassa arviointimenetelmistä sekä muista arvioinnissa huomioitavista asioista.

Asukasyhdistysten ja -seurojen järjestämä tilaisuus 27.3.2014

Östersundom-projektia pyydettiin osallistumaan asukasjärjestöjen ja -seurojen järjestämään tilaisuuteen Sakarinmäen koululle 27.3.2014 kertomaan Östersundomin yhteisen yleiskaavan tilanteesta. Tilaisuudessa käytiin läpi mm. toimintasuunnitelma 2014-2016 ja vastattiin aluekohtaisiin kysymyksiin.

Mielipiteet ja vastineet

Kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa saapuneet mielipiteet ja vastineet

Kaavaluonnoksen hyväksymisen (7.5.2012) jälkeen kaavaehdotuksen valmisteluun liittyen Östersundom-projektiin on saapunut kirjeitse ja sähköpostitse yhteensä 7 mielipidettä. Mielipiteen tai muistutuksen esittäjät on ilmaistu koodein, kun kyseessä on yksityishenkilö. Koska henkilötietojen ja henkilörekisterin esittämistä avoimessa verkossa rajoittavat henkilötietolaki ja laki viranomais toiminnan julkisuudesta, ei koodien selitystä yksityishenkilöiden osalta ole julkaistu vuorovaikutusraportin internet-versiossa. Jäljennökset kaikista kannanotoista ja mielipiteistä sekä koodien selitys ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13.

Mielipide (M152)

Mielipide (11.10.2012) koskee hanke luonnosta ja liiketoimintaidea kaupunkiyhteisöllisyyden keskukselta Östersundomin Puroniittyyn.

Vastine

Mielipiteen esittämisen jälkeen Helsingin kaupunki on ostanut mielipiteen esittäjältä määräalan (29,4 ha) Östersundomista (KH:n päätös 10.3.2014). Alue on yleiskaavaehdotuksessa osoitettu pääosin ulkoilualueeksi ja osin pientalovaltaiseksi alueeksi.

Bemötande

Efter åsiktsyttrandet har Helsingfors stad köpt ett visst område (29,4 ha) i Östersundom av åsiktsyttraren (Sfm:s beslut 10.3.2014). Området har i generalplanförslaget anvisats i huvudsak för rekreation och delvis för ett småhusbetonat område.

Mielipiteet (M153), (M154) ja (M155)

Mielipiteet (29.1.2013, 30.1.2013 ja 4.2.2013) koskevat maankaatopaikkaa ja maamassojen käsittelyaluetta Landbon alueella. Mielipiteen esittäjät kokevat, ettei maankaatopaikasta ole informoitu alueen asukkaita, internetissä julkaistu konsulttityö maankaatopaikasta tuli asukkaille täytenä yllätyksenä ja että asukkaat eivät ole saaneet esittää näkemystään asiasta. Mielipiteen esittäjät vaativat, että kaavaluonnos asetetaan uudelleen nähtäville ja että asukkaita kuullaan jo kaavaluonnosvaiheessa.

Vastine

Internetissä julkaistu selvitys (Östersundomin yleiskaava, massojenhallintaohjelma, Sito 20.10.2012) on osa Östersundomin yhteisen yleiskaavan taustaselvitysmateriaalia jatkosuunnittelun pohjaksi, eikä sen pohjalta tehdä päätöksiä yksittäisten alueiden käytöstä tai rakentamisesta massojen hallintaan.

Massojen hallinnan ensisijaisena tavoitteena on lisätä rakentamisen ekotehokkuutta. Tähän pyritään mm. vähentämällä rakentamisen yhteydessä syntyvien ylijäämämaiden syntyä, lisäämällä kaivumaiden hyödyntämistä mahdollisimman lähellä niiden syntypaikkaa, sijoittamalla hyödyntämiskelvottomat kaivumaat mahdollisimman lyhyen kuljetusmatkan päähän sekä hyödyntämällä rakennusalueiden alle jäävä kiviainesvaranto alueen rakentamisessa.

Yleiskaavaehdotuksessa on kolme vaihtoehtoista sijaintia maa-aineksen otto- ja käsittelyalueelle. Sijainti ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa ympäristövaikutusten arvioinnin ja teknistaloudellisten selvitysten perusteella. Maa-aineksen otto- ja käsittelyalueen toteuttaminen edellyttäne lainmukaista ympäris-

tövaikutusten arviointimenettelyä. Suunnittelun edetessä ehdotettavat toimenpiteet tarkentuvat, ja asukkailla ja viranomaisilla on mahdollisuus ottaa kantaa suunnitelmiin.

Kaavaluonnosta ei ole asetettu uudelleen nähtäville, mutta mielipiteissä esitetty näkökohdat on pyritty ottamaan huomioon kaavaehdotuksen valmistelussa. Kaavaehdotuksesta voi tehdä muistutuksen nähtävilläoloaikana.

Bemötande

En utredning som publicerats på Internet (Östersundoms generalplan, hanteringsprogram för jordmassor, Sito 20.10.2012) är en del av ett bakgrundsutredningsmaterial för den fortsatta planeringen av Östersundoms gemensamma generalplan, och inga beslut från användning av enskilda områden eller byggande till hantering av jordmassor görs på basen av den.

Det primära målet för hantering av jordmassor är att öka byggandets ekoeffektivitet. Man strävar till detta bl.a. genom att minska på den överloppsjord som uppstår vid byggandet, genom att öka på jordmassornas användning så nära upptagningsplatsen som möjligt, att placera oanvändbara massor på platser på kortast möjliga avstånd från byggplatsen samt att utnyttja de resurser av stenmaterial som blir under byggnadsområdena för byggande av området.

Generalplanförslaget innehåller tre alternativa platser för jordmassornas upptagnings- och hanteringsområden. Placeringen avgörs i den noggrannare planeringen på basen av miljökonsekvensbedömningen och teknoekonomiska utredningar. Förverkligandet av jordmassornas upptagnings- och hanteringsområden torde förutsätta ett lagenligt miljökonsekvensbedömningsförfarande. De föreslagna åtgärderna preciseras i och

med att planeringen fortskrider och invånare och myndigheter har möjlighet att ta ställning till planerna.

Planutkastet har inte lagts till påseende på nytt, men man har strävat att i förberedelsen av planförslaget beakta de synpunkter som presenterats i åsikterna. Man kan göra anmärkningar om planförslaget under den tid som det finns till påseende.

Mielipide (M156)

Mielipiteen esittäjän (20.11.2013) aloitteessa Luonnonmukaiset, Suomen Naturistiklubi ja Suomen Naturistiliitto ilmaisevat toiveensa naturistiranta-alueen perustamiseksi Östersundomiin. Aloitteen tekijät toivovat, että Östersundomin kaavoituksen yhteydessä löytyisi rantapaikka, jonka kaupunki voisi myöhemmin osoittaa naturistien rantakäyttöön.

Vastine

Yleiskaavassa on osoitettu mahdollisia uimarantojen paikkoja likimääräisellä sijaintimerkinnällä. Uimarannaksi sopivien paikkojen määrä on rajallinen mm. luonnonsuojelu- ja Natura-alueiden asettamisen rajoitusten takia. Mantereen puolella sijaitsevat uimarannat tarvitaan tyydyttämään kysyntää tavanomaisille yleisille uimarannoille. Yleiskaavaa seuraavan tarkemman suunnittelun yhteydessä voidaan selvittää mahdollisuudet sijoittaa naturistiranta-alue Granön saarelle.

Bemötande

Eventuella platser för badstränder har anvisats i generalplanen med approximativa positionsbeteckningar. Antalet lämpliga platser för badstränder är begränsat bl.a. på grund av begränsningar som utställts av naturskydds- och Naturaområden. Badstränderna vid fastlandet behövs för att tillgodose efterfrågan på vanliga allmänna badstränder. I

samband med den noggrannare planering som följer efter generalplanen kan förutsättningarna utredas för att placera ett strandområde för naturister på Granö.

Mielipide (M157)

Mielipiteen (14.10.2013) esittäjä muistuttaa suunnittelijoita mahdollisesta intressikonfliktista, joka saattaa syntyä alueella, jossa mielipiteen esittäjän kiinteistöillä olevaa tuotantolaitoksen toimintaympäristöä uhkaa pirstoutuminen metron ja muiden liikennejärjestelyiden toteutuksella.

Vastine

Yleiskaavaehdotuksessa metrolinja ei sijoitu kyseisen kiinteistön läheisyyteen ja alue on osoitettu kaupunkipientalovaltaisiksi alueeksi. Taajama-alueet ovat yleiskaavamääräyksen mukaan toiminnallisesti monipuolisia, mikä tarjoaa mahdollisuuden huomioida maanomistajan tarpeet alueen tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Bemötande

I generalplanförslaget placeras metrolinjen inte i närheten av ifrågavarande fastighet, och området har anvisats för ett småhusbetonat stadsområde. Enligt generalplansbestämmelserna är tätorterna mångsidigt funktionella, vilket erbjuder en möjlighet att beakta markägarens behov i samband med den noggrannare planeringen.

Mielipide (M158)

Mielipiteen (21.9.2014) esittäjä vastustaa siltahanketta Karhusaaren Skutholmenistä Koivuniemeen sekä kevyen liikenteen tietä Koivuniemen itärantaa pitkin. Mielipiteen esittäjän mukaan silta- ja tiehankke tuhoaisi harvinaisen ja erittäin arvok-

kaan historiallisen kulttuurimaisemakonaisuuden.

Vastine

Yleiskaavaehdotukseen on merkitty mielipiteessä mainittu silta. Silta on lisäksi merkitty toukokuussa nähtävillä olleeseen Karhusaaren kaavarunkoluonnokseen. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa tulevaisuudessa korkealaatuinen ja monipuolinen ulkoilureittien verkosto Östersundomissa, ja kyseinen silta liittyy tähän verkostoon. Yleiskaava ei määrää sillan tarkkaa sijaintia eikä johda suoraan sillan rakentamiseen tai aseta rakentamiselle aikataulua. Näitä asioita käsitellään aikanaan alueen asemakaavoituksen yhteydessä. Maastokäynnin yhteydessä elokuussa 2014 yleiskaavan valmistelijat ovat todenneet, ettei yleinen ja lankulun ja pyöräilyn reitti sovellu Koivuniemen itärantaan mm. alueen kulttuurihistoriallisten arvojen vuoksi.

Bemötande

I generallplanförslaget har utmärkts i åsikten nämnda bro. Bron finns dessutom utmärkt i planens grundutkast för Björnsö, vilken fanns till påseende i maj. Målet med planeringen är att i framtiden möjliggöra ett högklassigt och mångsidigt nätverk av friluftsstråk och bron anknyter till detta nätverk. Generalplanen bestämmer inte bronns exakta placering och leder inte direkt till att bron byggs eller fastställer en tidtabell för byggandet. Dessa ärenden behandlas med tiden i samband med områdets detaljplanering. I samband med terrängången i augusti 2014 har planens förberedare konstaterat att ett allmänt promenad- eller cykelstråk inte lämpar sig på Björkuddens östra strand bl.a. på grund av områdets kulturhistoriska värden.

